

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛІНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДИЛИ
Проректор із науково-педагогічної
роботи Наталія МИХАЛЬЧЕНКО
28 вересня 2024 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
ступінь бакалавра
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література),
освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)»

Миколаїв – 2024

Програму розроблено та внесено: Миколаївській національній університет
імені В. О. Сухомилинського

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Рускуліс Лілія Володимирівна, професор кафедри
української мови і літератури, доктор педагогічних наук, професор

Родіонова Інна Григорівна, доцент кафедри української мови і літератури,
кандидат філологічних наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол від «26» серпня 2024 року №1

Завідувач кафедри української мови і літератури _____ (Лілія РУСКУЛІС)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від «27» серпня 2024 року №12

Голова навчально-методичної комісії _____ (Ольга ДЕМ'ЯНЕНКО)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол від «27» серпня 2024 року №11

Голова навчально-методичної ради _____ (Наталія МИХАЛЬЧЕНКО)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика навчання української мови і літератури» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література)» підготовки бакалаврів спеціальності «014. Середня освіта (Українська мова і література). Мова і література (англійська)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: методична система навчання української мови та літератури в закладах середньої освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: сучасна українська літературна мова (в т. ч. Українська діалектологія), старослов'янська мова, історична граматики української мови, історія української літературної мови, історія української літератури (в т. ч. Фольклор), загальне мовознавство, теоретичні проблеми літературознавства, педагогіка, психологія, історія України.

1. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: з'ясувати місце методики мови і літератури як науки й навчальної дисципліни; роль шкільного курсу української мови й літератури в системі підготовки учнів загальноосвітніх шкіл в умовах Нової української школи; теоретичні проблеми лінгводидактики (підходи, принципи, закономірності, методи, прийоми та засоби навчання української мови) та особливості часткових методик; формування в студентів методичної компетентності майбутнього фахівця, підґрунтя якої складають знання наукових основ методики літератури шляхи організації позакласної роботи з української мови і літератури; планування й реалізація методичної роботи вчителя-словесника.

Завдання курсу: підготовка майбутніх учителів української мови і літератури до педагогічної діяльності; визначення цілей, змісту й обсягу курсу української мови / літератури на різних етапах мовної-літературної освіти; вивчення й опис найбільш раціональних, оптимальних та ефективних підходів, закономірностей, принципів, методів, прийомів і засобів навчання залежно від змісту матеріалу; забезпечення системи теоретичних знань і практичних умінь, що стануть у нагоді під час проходження навчальної та виробничої практик; методологічними принципами оцінки явищ словесного мистецтва; формування вмінь самостійної навчально-дослідницької діяльності та креативної здатності майбутнього вчителя української мови і літератури використовувати набуте в нестандартних ситуаціях, виявляти конструктивність і прогностичність в організації й плануванні педагогічного процесу; сприяння всебічному розвитку, активному становленню й самореалізації особистості майбутнього фахівця; виховання високодуховної національно свідомої особистості педагога.

Передумови для вивчення дисципліни: сучасна українська літературна мова (в т. ч. Українська діалектологія), старослов'янська мова, історична граматики української мови, історія української літературної мови, історія української літератури (в т. ч. Фольклор), загальне мовознавство, теоретичні проблеми літературознавства, педагогіка, психологія, історія України..

Програмові результати навчання:

ПРН 1. Знати й розуміти предметну галузь професійної діяльності; мати сформовані уявлення про спеціальність і кваліфікацію філолога, особливості організації освітнього процесу в контексті модернізації української школи і входження у загальноєвропейський освітній простір.

ПРН 2. Знати історію та культуру України; вміти дискутувати про історичне минуле й сучасність у політичному та культурному контексті, критично осмислювати проблеми у сфері історії.

ПРН 3. Знати основи філософії, що сприяють формуванню світогляду й соціалізації особистості в суспільстві.

ПРН 5. Здійснювати пошук, інтерпретацію та синтез наукової інформації, отриманої з різних джерел із дотриманням принципів академічної доброчесності.

ПРН 11. Володіти сучасною українською літературною мовою, аналізуючи історичні особливості розвитку її фонетичної та граматичної систем і діалектні аспекти; характеризувати особливості функційних стилів; реагувати мовними засобами на соціокультурні запити.

ПРН 13. Уміти організувати навчальний процес у закладі загальної середньої освіти й реалізувати професійно-практичні засади навчання української мови літератури; здійснювати педагогічну діяльність в умовах реформування сучасної школи, реалізації концепції мовної освіти в Україні.

I. Загальнопредметні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство та розвиток суспільства, техніки та технологій.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною (англійською) мовою.

ЗК 5. Здатність до виконання навчально- й науково-дослідницьких завдань фахового спрямування.

ЗК 6. Здатність організовувати здоровий спосіб життя.

ЗК 7. Здатність проявляти повагу до української національної культури; з'ясовувати проблеми сучасної мовної та інформаційної політики.

ЗК 8. Здатність бути відповідальним, ініціативним; працювати в команді, розподіляти функції у виконанні спільної діяльності.

ЗК 9. Здатність розробляти й застосовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній та науковій діяльності.

II. Фахові:

ФК 1. Здатність аналізувати процес практичної підготовки фахівця у ЗВО; адаптувати систему наукових знань у професійну діяльність і в площину освітнього компонента.

ФК 2. Здатність усвідомити, критично осмислити й узагальнити досвід національного державотворення; висвітлювати специфіку становлення й розвитку історії України.

ФК 5. Здатність до програмування, організації та поетапного проведення теоретичних досліджень, виконання експериментальної роботи й висвітлення здобутих наукових студіювань у виданнях різної категорії; самостійного провадження науково-дослідницької роботи; репрезентації отриманих результатів на наукових заходах на засадах принципів академічної доброчесності.

ФК 6. Здатність аналізувати дослідження про природу психічного та особистості як носія цього психічного; формувати уявлення про закономірності, етапи, умови й критерії успішного протікання психічних процесів.

ФК 7. Здатність до оволодіння знаннями теоретичного підґрунтя педагогічного процесу; основних дидактичних систем; методів, засобів та форм організації навчання й основ школознавства.

ФК 8. Здатність до організації та проведення виховної роботи в закладах освіти; усвідомлення і практичне використання законів, закономірностей, принципів, технологій, традиційних й інноваційних методів у процесі здійснення педагогічного керівництва вихованням здобувачів освіти.

ФК 9. Здатність здійснювати педагогічну діяльність у системі загальної середньої освіти, володіти педагогічною майстерністю, педагогічною технікою та ін. професійними вміннями.

ФК 10. Здатність організовувати освітній процес у закладах освіти з використанням сучасних, науково обґрунтованих, традиційних та інноваційних технологій, методів,

прийомів, засобів; створювати сприятливі умови для розвитку, навчання й виховання здобувачів освіти.

ФК 11. Здатність до аналізу історичних змін у мовній системі; з'ясування закономірностей народної мови в багатогранності її діалектів і говірок; засвоєння комплексу лінгвістичних знань про сучасну українську мову як систему; узагальнення й систематизації стилістичної диференціації мови.

ФК 12. Здатність до розуміння місця літературознавства в системі сучасної гуманітарної освіти; оволодіння навичками аналізу українського та світового літературних процесів у теоретичному й практичному та синхронічно-діахронічному аспектах; уміння використовувати здобутки регіонального письменства для формування національної свідомості здобувачів освіти, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій.

ФК 13. Здатність урахувати традиційні та інноваційні підходи та принципи, добирати методи та прийоми навчання в процесі викладання української мови і літератури; засвоїти теорію сучасного уроку з урахуванням психологічних особливостей здобувачів освіти в умовах військового стану.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Методика навчання української мови і літератури як наука і навчальна дисципліна. Предмет і завдання методики мови. Місце методики навчання української мови і літератури в системі інших наук гуманітарного і негуманітарного профілів. Концептуальні засади навчання української мови і літератури. Огляд історії становлення та розвитку методики навчання української мови і літератури. Досягнення і перспективи методики навчання української мови і літератури на сучасному етапі.

Тема 2. Державні документи про освіту. Державні стандарти базової і повної середньої освіти. Концептуальні засади Нової української школи.

Тема 3. Зміст і структура шкільного курсу української мови /літератури. Мета і завдання української мови у шкільній освіті. Зміст і принципи побудови шкільного курсу української мови. Основні етапи вивчення української мови. Лінгвістичні основи навчання української мови.

Тема 4. Зміст і організація навчання української літератури в загальноосвітніх закладах. Особливості навчання літератури й завдання літературної освіти школярів. Особливості врахування міжпредметних зв'язків під час вивчення літератури. Компаративне засвоєння шкільного курсу української літератури та зарубіжної літератури; роль взаємозв'язків із різними видами мистецтв під час осягнення літературних знань.

Тема 5. Зміст і структура шкільної програми з української мови / літератури. Основні положення «Пояснювальної записки». Принципи побудови програми. Структура розділів програми. Змістові лінії програми та шляхи їх реалізації. Особливості створення й впровадження модельних навчальних програм. Планування роботи вчителя української мови і літератури.

Тема 6. Шкільні підручники з української мови і літератури. Основні розділи підручника, зв'язок між його теоретичною й практичною частинами. Система вправ (завдань). Характер ілюстративного матеріалу, його призначення. Структурні компоненти підручника, текстові та позатекстові компоненти. Апарат орієнтації підручника.

Тема 7. Психологічні чинники навчання. Психологічна характеристика особистості учня; особливості його психічних якостей. Психолінгвістичні чинники формування особистості учня. Мовленнєва діяльність та її компоненти. Мовні та мовленнєві уміння та навички.

Тема 8. Дидактичні засади навчання. Загальнодидактичні й специфічні підходи, закономірності й принципи навчання української мови і літератури. Метод у педагогіці й методиці навчання української мови і літератури. Класифікація традиційних та інноваційних методів навчання мови як лінгводидактична проблема. Характеристика методів навчання. Загальнодидактичні та часткові прийоми навчання.

Тема 9. Методи і прийоми навчання української літератури. Основні класифікації методів навчання літератури. Прийоми навчання літератури. Інноваційні технології навчання української літератури. Дидактична евристика (сократична бесіда, придумування, аглютинація, синергетика тощо). Інноваційні прийоми навчання української літератури (ділова гра, мозкова атака, дебати, кейс-стаді, проєктування, акваріум, мікрофон, дискусія тощо). Інтерактивне навчання літератури.

Тема 10. Засоби навчання української мови і літератури. Вимоги до дидактичного матеріалу. Наочність на уроках української мови і літератури. Інформаційно-комунікаційні технології навчання мови. Обладнання шкільного кабінету з української мови і літератури.

Тема 11. Основні завдання сучасного уроку української мови. Зміст уроку. Зовнішня і внутрішня системи уроку. Дидактичні основи класифікації уроків. Різні погляди до класифікації уроків. Особливості структури уроку української мови. Нестандартні уроки мови та методика їх проведення. Види нестандартних уроків з української мови. Типи уроків у старшій школі.

Тема 12. Типологія уроків літератури. Мета і завдання уроків української літератури. Класифікації уроків літератури та їх структура. Нетрадиційні форми уроків літератури. Інноваційні форми уроків літератури. Інтегровані уроки. Моделювання сучасного уроку літератури.

Тема 13. Місце і роль позакласної роботи у процесі навчання української мови і літератури. Взаємозв'язок позакласної роботи з класними заняттями. Основні принципи організації позакласної роботи та методика їх проведення. Організація та методика проведення мовно-літературного гуртка. Олімпіада з української мови і літератури.

Тема 14. Профільне навчання української мови і літератури. Проблеми профільного навчання. Навчальні програми для профільного навчання. Специфіка уроку української літератури в класах гуманітарного профілю. Курси за вибором та факультативи як компоненти профілізації шкільної мовно-літературної освіти.

Мета й завдання проведення спецкурсів та факультативних занять з української мови і літератури. Основні методи і прийоми роботи. Роль спецкурсів і факультативних занять у формуванні умінь самоосвіти.

Тема 15. Сутність, завдання, принципи інклюзивної освіти. Особливості організації процесу навчання української мови і літератури в інклюзивному середовищі.

Тема 16. Методика навчання фонетики, графіки, орфоєпії. Зміст шкільного курсу фонетики та його значення. Зв'язок занять з фонетики із вивченням графіки, орфографії, орфоєпії, граматики, розвитком зв'язного мовлення. Завдання вивчення фонетики в школі. Методи навчання фонетики та орфоєпії. Система вправ.

Тема 17. Особливості вивчення лексики та фразеології. Мета та завдання навчання лексики та фразеології. Зміст шкільного курсу лексики та фразеології. Значення вивчення лексикології та фразеології. Система тренувальних вправ. Лексикологія. Словникова робота.

Тема 18. Загальні питання вивчення граматики. Місце і значення вивчення граматики у шкільному курсі мови. Предмет і завдання методики граматики. Лінгводидактичні та власне методичні принципи навчання граматики. Ефективні методи і прийоми навчання граматики.

Тема 19 Значення і завдання вивчення будови слова. Шляхи подолання труднощів у виділенні морфем. Прийоми вивчення морфемної будови слова. Значення, завдання і принципи вивчення словотвору в школі. Значення, завдання, зміст і принципи вивчення частин мови в шкільному курсі. Вивчення частин мови у зв'язку з іншими розділами мовознавства. Особливості вивчення іменних частин мови. Методика вивчення дієслова та його форм. Методика вивчення службових частин мови та вигуку.

Тема 20. Значення вивчення синтаксису. Етапи вивчення синтаксису. Особливості вивчення словосполучення і речення. Шляхи подолання труднощів у вивченні головних і другорядних членів речення. Методика опрацювання односкладних і неповних речень. Особливості вивчення ускладнених речень. Методика вивчення складного речення.

Тема 21. Наукові засади методики розвитку мовлення. Зв'язне мовлення як методичне поняття. Значення і завдання роботи з розвитку мовлення. Уміння та навички усного та писемного мовлення. Поняття про види мовленнєвої діяльності. Наукова роботи з текстом. Методичне поняття тексту. Категорії текстів. Класифікація текстів.

Тема 22. Методика роботи над переказами. Види переказів. Місце переказів у системі зв'язного мовлення. Методика проведення переказу (підготовча робота, складання плану, мовний аналіз, редагування). Норми оцінювання переказів.

Тема 23. Методика написання творів. Місце творів у системі роботи з розвитку зв'язного мовлення. Класифікація творів. Методика проведення різних видів творів. Методика перевірки й оцінювання творів.

Тема 24. Методика орфографії та пунктуації. Зміст, мета й завдання орфографії у шкільному курсі мови. Загальні принципи, методи і прийоми навчання орфографії. Роль граматики, орфографічних правил, читання під час вивчення орфографії. Система вправ і види робіт з удосконалення орфографічних умінь та навичок. Види диктантів та методика їх проведення. Місце і значення розділу «Пунктуація» в шкільному курсі мови. Завдання пунктуації. Основні терміни пунктуації. Методичні прийоми навчання пунктуації. Система вправ.

Тема 25. Методика роботи зі стилістики. Методика опрацювання стилів мовлення, формування стилістичних умінь та навичок. Функціонально-стилістичний підхід до навчання української мови. Особливості уроків вивчення стилів мовлення у 5-7 класах. Система вправ зі стилістики. Роботи зі стилістики у старших класах.

Тема 26. Вивчення літературної історії, теорії й критики в школі. Етапи формування теоретико-літературних понять. Планування й проведення вчителем історико-літературних оглядів. Опрацювання літературно-критичних статей в єдності з вивченням біографії письменника, аналізом художніх творів, літературним процесом загалом.

Тема 27. Вивчення життєпису та індивідуального стилю письменника. Завдання, принципи, джерела і форми вивчення життєпису письменника. Шкільне тлумачення індивідуального стилю митця.

Тема 28. Особливості сприймання епічних, драматичних і ліричних творів. Взаємодія емоційно-чуттєвого та логічного факторів осягнення учнями творів різної художньої форми. Формування в учнів інтерпретаційної компетентності під час засвоєння творів різного літературного роду й жанру.

Тема 29. Етапи вивчення художнього (епічного) твору в школі. Особливості навчання літератури. Проблеми вивчення художнього твору. Підготовка учнів до сприймання виучуваного твору. Організація та проведення первинного читання тексту. Шляхи літературного аналізу та їх структура. Підсумкова робота над твором.

Тема 30. Вивчення ліричних та ліро-епічних творів. Синтетичний характер осягнення лірики. Усвідомлення учнями ліричного героя як узагальненого поетичного образу, своєрідного виразника авторських думок і почуттів і водночас не тотожного поету. Шляхи аналізу ліричного твору, передумови його успішного засвоєння. Комбінований характер опрацювання балади і поеми. Спільне у вивченні фольклорних і літературних творів.

Тема 31. Особливості вивчення драматичних творів. Спільне і відмінне в опрацюванні епічних і драматичних творів. Встановлення учнями відповідності поєднання у тексті словесно-образних картин епічно-драматичного характеру авторському задуму. Розуміння конфлікту як рушійної сили кожної п'єси. Пояснення залежності драматичних творів від їх сценічної постановки.

Тема 32. Уроки позакласного читання. Пізнавально-виховне значення уроків позакласного читання. Класифікації уроків в основній школі. Зміст, методи і форми уроків позакласного. Активізація і методичний супровід позакласного читання школярів. Узаємозв'язок самостійного читання учнів з уроками позакласного читання. Інноваційні форми й методи підготовки та проведення позакласного читання.

3.Рекомендована література

Рекомендована література (мова)

Базова

1. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF> (дата звернення: 22.06.2018).
2. Державна програма «Вчитель». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-%D0%BF> (дата звернення: 22.06.2018).
3. Державний стандарт вищої освіти. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-%D0%BF> (дата звернення: 22.06.2018).
4. Дороз В. Д. Методика викладання української мови у вищій школі: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
5. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.
6. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 22.06.2018).
7. Закон України «Про освіту» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12> (дата звернення: 22.06.2018).
8. Караман С. О. Методика навчання української мови в гімназіях: навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти. К.: Ленвіт, 2000. 272 с.
9. Кучерук О. Методологічні засади особистісно орієнтованої лінгводидактики. *Українська мова і література в школі*. 013. № 6. С. 20-24.
10. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / кол. авторів за ред. М. І. Пентилюк. К.: Ленвіт, 2004. 400 с.
11. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення: 22.06.2018).
12. Бібліографічний гід: методичний каталог із лінгводидактики: метод. посіб. Миколаїв: Гліон, 2020. 147 с.
13. Рускуліс Л. Методика навчання української мови у схемах, таблицях, коментарях: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. 112 с.
14. Рускуліс Л. Методика навчання української мови у схемах, таблицях, рисунках та коментарях: навч. посіб. Миколаїв – Одеса: Видавництво ТОВ Лерадрук, 2022. 202с.
15. Словник-довідник з української лінгводидакти: навч. посіб. / кол. авторів за ред. М. І. Пентилюк. К.: Ленвіт, 2015. 320 с.
16. Рускуліс Л., Каленюк С., Родіонова І., Шеремета Н. Наскрізна програма практик (для студентів спеціальності 014. Середня освіта (Українська мова і література): метод. реком. Миколаїв, 2023. 124 с.

Допоміжна

1. Бакум З. П. Теоретико-методичні засади навчання фонетики української мови в гімназії: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2008. 338 с.
2. Біляев О., Скуратівський Л., Шелехова Г. Концепція навчання державної мови в школах України. *Дивослово*. 1996. № 1. С. 16-21.
3. Біляев О.М. Сучасний урок української мови. К.: Рад. шк., 1981. 176 с.
4. Горошкіна О. М. Лінгводидактичні засади навчання української мови в старших класах природничо-математичного профілю: монографія. Луганськ: Альма-матер, 2004. 362 с.
5. Державна програма «Вчитель». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-%D0%BF> (дата звернення: 22.06.2018).
6. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF> (дата звернення: 22.06.2018).
7. Дороз В. Ф. Методика навчання української мови в загальноосвітніх закладах: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 386 с.
8. Дубравська Д. М. Основи психології: навч. посібник. Львів: Світ, 2001. 280 с.
9. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання /

наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.

10. Захлюпана Н. М., Кочан І. М. Словник-довідник з методики викладання української мови. Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. 250 с.
11. Караман С. О. Методика навчання української мови в гімназіях: навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти. К.: Ленвіт, 2000. 272 с.
12. Концепція мовної освіти (12-річна школа). URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/2712/ (дата звернення: 22.06.2018).
13. Кучеренко І. Теоретичні і методичні засади сучасного уроку української мови в середній школі: монографія. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2014. 410 с.
14. Кучеренко І. А., Мамчур Л. І. Українська мова: шляхи розвитку професійної мовнокомунікативної компетентності: навч. посіб. для студ. Умань: Софія, 2010. 139 с.
15. Мамчур Л. І. Перспективність і наступність у формуванні комунікативної компетентності учнів основної школи: монографія. Умань: Видавець «Сочінський», 2012. 449 с.
16. Мацько Л. І. Українська мова в освітньому просторі: навч. посіб. для студентів-філологів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 607 с.
17. Нікітіна А. В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навч.-метод. посіб. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.
18. Омельчук С. Навчання морфології української мови на засадах дослідницького підходу: теорія і практика: монографія. К.: Генеза, 2014. 368 с.
19. Остапенко Н. Технологія сучасного уроку української мови: навч. посіб. / Н. М. Остапенко, Т. В. Симоненко, В. М. Руденко. КЦ «Академія», 2001. 248 с.
20. Пентилюк М., Горошкіна О., Нікітіна А. Концептуальні засади комунікативної методики навчання української мови. *Українська мова і література в школі*. 2006. № 1. С. 15–20.
21. Пентилюк М., Горошкіна О., Нікітіна А. Концепція когнітивної методики навчання української мови. *Дивослово*. 2004. № 8. С. 5–9.
22. Семенов О. М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. Суми: ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2005. 404 с.
23. Симоненко Т. В. Теорія і практика формування професійної мовно-комунікативної компетенції студентів філологічних факультетів: монографія. Черкаси, 2006. 371 с.

Рекомендована література (література)

Базова

1. Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF> (дата звернення: 22.06.2018).
2. Державна програма «Вчитель». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-%D0%BF> (дата звернення: 22.06.2018).
3. Державний стандарт вищої освіти. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/379-2002-%D0%BF> (дата звернення: 22.06.2018).
4. Закон України «Про вищу освіту» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 22.06.2018).
5. Закон України «Про освіту» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1060-12> (дата звернення: 22.06.2018).
6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення: 22.06.2018).
7. Бондаренко Ю. І. Загальна модель шкільного навчання української літератури: монографія. Ніжин: НДУ імені М. В. Гоголя, 2017. 398 с.
8. Градовський А. В. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика: монографія. Черкаси: Брама, 2003. 292 с.
9. Жила С. О. Теорія і практика вивчення української літератури у взаємозв'язках із різними видами мистецтв у старших класах загальноосвітньої школи: монографія. Чернігів: Деснянська правда, 2004. 360 с.

10. Концепція профільного навчання в старшій школі. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1456729-13> (дата звернення: 15.05.2019).
11. Мхитарян О. Підвищення навчальних досягнень учнів з української літератури: монографія. Миколаїв: Іліон, 2014. 232 с.
12. Наукові основи методики літератури: навч.-метод. посіб. / за ред. Н. Й. Волошиної. Київ: Ленвіт, 2002. 344 с.
13. Нежива Л. Л. Теорія і практика вивчення літературних напрямів українського письменства в школі: монографія. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2016. 356 с.
14. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти. Київ: Ленвіт, 2000. 384 с.
15. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.
16. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підруч. Київ: Академія, 2012. 312 с.
17. Уліщенко В. В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі: монографія. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 398 с.
18. Шуляр В. І. Сучасний урок української літератури: монографія. Миколаїв: Іліон, 2014. 553 с.
19. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина ХХ – початок ХХІ століття): монографія. Київ: Педагогічна думка, 2016. 360 с.

Допоміжна

1. Башманівська Л. А., Білоус Н. М. Практикум з методики викладання української літератури: навч.-метод. посіб. Київ: Слово. 2013. 144 с.
2. Бондаренко Ю. І. Теорія і практика навчання української літератури на філософсько-історичних засадах у старших класах загальноосвітньої школи: монографія. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2009. 351 с.
3. Вітченко А. О. Теорія і технологія формування інтерпретаційної компетенції старшокласників у процесі вивчення світової драматургії: монографія. Луганськ: Шико, 2007. 326 с.
4. Гладишев В. В. Теорія і практика вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури: монографія. Миколаїв: Іліон, 2006. 372 с.
5. Гончаренко С. У. Методика як наука. Хмельницький: ХГПК, 2000. 30 с.
6. Демчук О. Нестандартні уроки з української літератури в 9–11 класах. Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. 144 с.
7. Довга О. Як писати твір: метод. посіб. для вчителів. Київ: Освіта, 1996. 195 с.
8. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
9. Зборовська Н. В. Психологія і літературознавство: посіб. К.: Академвидав, 2003. 392 с.
10. ...І вічна таїна слова: Аналіз великого епічного твору: посіб. для вчителя / В. П. Марко, Г. Д. Ключек., В. Є. Панченко та ін.; відп. ред. В. П. Марко. Київ: Рад. школа, 1990. 205 с.
11. Інформаційно-комунікаційні технології в педагогічній освіті / за наук. ред. О. М. Пехоти, Т. В. Тихонової. Миколаїв: Іліон, 2013. 252 с.
12. Ісаєва О. О. Теорія і технологія розвитку читацької діяльності старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури: монографія. Київ: Вид. НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2003. 380 с.
13. Клименко Ж. В. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи: монографія. К.: НПУ імені М. Драгоманова, 2006. 340 с.
14. Ключек Г. Вища літературна освіта в контексті Болонського процесу. *Дивослово*. 2006. № 1. С. 2–6.
15. Ключек Г. Сучасна шкільна мовно-літературна освіта, спроба системного аналізу. *Дивослово*. 2002. № 4. С. 26–32.

16. Ковбасенко Ю. І. Від програм «змісту» до програм «змісту і результату» (Про теоретико-методологічні засади вивчення зарубіжної літератури у 12-річній школі). *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2005. № 7. С. 8–13.
17. Куцевол О. М. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури: монографія. Вінниця: Глобус-Прес, 2006. 348 с.
18. Літературна студія в школі / упоряд. Г. Баран. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 352 с.
19. Літературні курси за вибором в умовах профільного навчання: 10 (11) класи: зб. програм / відп. за випуск Т. О. Яценко. Київ: Педагогічна думка, 2011. 88 с.
20. Логвіненко Н. М. Українська фантастична проза: метод. посіб. Київ: Книга, 2012. 228 с.
21. Марко В. Основи аналізу літературного твору: навч.-метод. посіб. для студ. і вчителів. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2003. 32 с.
22. Ми є. Були. І будем ми! Виховання національної самосвідомості учнів засобами художньої літератури: навч.-метод. посіб. / за ред. Н. Й. Волошиної. Київ: Ленвіт, 2003. 216 с.
23. Микитюк В. Практикум з методики викладання української літератури: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. 186 с.
24. Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання світ. літ. в серед. навч. закл-х.: підр. для студ.-філ-гів. К.: Ленвіт, 2000. 240 с.
25. Мхитарян О., Олійник О. Особливості використання технології веб-квесту на уроках української літератури. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Педагогічні науки : зб. наук. пр. / за ред. проф. Тетяни Степанової. № 4 (63), грудень 2018. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. С. 75–81.
26. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <http://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczya.pdf> (дата звернення: 20.05.2019).
27. Оліфіренко В., Оліфіренко С. Інтернет на уроках української літератури: посіб.-довід. для вчителів та учнів 9–11 класів. Київ: Грамота, 2007. 208 с.
28. Оліфіренко В. Підручник з української літератури: історія і теорія. Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. 324 с.
29. Островська Г. Формування професійної готовності майбутніх учителів зарубіжної літератури до вивчення біографії письменників у загальноосвітній школі: моногр. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2017. 472 с.
30. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. / за заг. ред. О. І. Пометун. Київ: Вид-во А.С.К., 2004. 192 с.
31. Поташник М. М. Требования к современному уроку: метод. пособ. Москва: Центр педагогического образования, 2008. 272 с.
32. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF> (дата звернення: 20.05.2019).
33. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Курс лекцій. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 164 с.
34. Романишина Н. В. Українська художня мала проза: теоретико-методичні аспекти вивчення : моногр. Рівне : Принт Хауз, 2013. 576 с.
35. Рускуліс Л., Родіонова І., Гурдуз А. Упровадження веб-квестів у процесі підготовки майбутніх учителів української мови і літератури (на матеріалах сучасної української літератури). *Innovative scientific researches: European development trends and regional aspect*. Collective monograph. 1st. ed. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2020. 494 p., St. 295-315.
36. Семенов О. М. Мовно-літературна освіта в Україні: погляд крізь роки: навч. посіб. К.: Фенікс, 2008. 240 с.
37. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу: монографія. Київ: Ленвіт, 2004. 304 с.

38. Ситченко А. Л., Огренич Н. М. Аналіз епічного твору в 5-у класі: посіб. для вчителів. К.: Ленвіт, 2007. 96 с.
39. Ситченко А. Л., Шуляр В. І., Гладішев В. В. Методика викладання літератури: Термінологічний словник / За ред. проф. А. Л. Ситченка. К.: Ін Юре, 2008. 132 с.
40. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2002. 320 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік (5 семестр), екзамен (6 семестр).

5. Засоби діагностики успішності навчання: виконання індивідуальних завдань, контрольних і практичних робіт, самостійна робота студента, укладання словника до курсу, опрацювання матеріалів з усережжя.